Tróndargøta í dag. Fremst húsini í Horni, sum hava eina serliga søgu

Teir vóru sjey beiggjar og bert ein systir. Tað stuttliga var, at fleiri av beiggjunum, og serliga Bernhard og pápi, vóru sera húsligir. Teir kundu hjálpa mammuni bæði at vaska og rudda. Men tá hetta var »skomm« fyri ein drong, mátti eingin sleppa at síggja hetta í verki. Tí varð hurðin læst, áðrenn teir fóru til verka!

Ættin á Eiði

Mamma mín, Anna, var av Eiði, so har átti eg skyldfólk. Eg átti tríggir mammubeiggjar. Teir vóru Pedda, sum var giftur við Sannelenu, sum doyði í vár nærum 100 ára gomul, Jógvan, sum búði við Ljósá, og Poul, sum búði í Havn. Hann var pápi Bambus, kendur fotografur í Havn. Ein mostir var Jacobina í Pállshúsi, sum gjørdist 102 ár. Ein onnur mostir var Lena, sum var gift við Óla Jákup á Sandi og so Luffa. Í báðar ættir eru tey blivin sera gomul, ofta meira enn 90 og úti ímóti 100 árum. Abbi gjørdist 95 ár og var raskur til tað seinasta.

Uppvaksin í Horni

Eg eri uppvaksin í Horni í einum sera góðum umhvørvi, har tað altíð var nóg mikið um at vera. Har vóru nógv, sum høvdu ross. Hetta var eitt frálíkt umhvørvi fyri ein ungan drong. Tað var eisini ein á, sum rann niðri í Bø. Har var gaman at spæla. Í Bøgøtu beint við var bakaríið hjá Andreas abbabeiggja. Her luktaði væl. Her var eisini nógv lív við nógvum kundum. Í bakarínum varð javnan skipað fyri dansi. Har kom nógv fólk, eisini av Argjum, Velbastað og Kirkjubø.

Longri niðri vóru nógvar smiðir. Her var stuttligt at síggja eld og neistarok. Smiðurnar vóru hjá Magnus Sivar Simonsen, abbi Erling og Marner Simonsen, Sigmund á Argjum, Jens hjá Húsa-Poulinu, Askham og Hans Arge.

Í Tórsgøtu nærindis var eisini nógv lív, tí her var meiaríið við øllum tí trafikki, sum kom frá mjólkabátunum. Her komu eisini flestu havnarfólk at keypa mjólk í spannum. Longri uppi vóru handlar hjá Frants Restorff, Lamba Jóannes, Ludvig Poulsen og aðrir.

Har klæðnahandilin hjá Kissa er í dag, var ein mjólkahandil. Her kundi fáast mjólk beinleiðis frá kúnni. Hendan handil átti eitt mjólkafelag, har millum aðrir Hornabóndin var uppi í. Hendan mjólkin var serliga ætlað børnum, sum ikki skuldu hava pasteuriseraða mjólk. Fólk í Havn, sum høvdu mjólk til avlops, kundu eisini lata hana inn har.

Í grannalagnum var eisini gamla Danmark, har Andreas seglmakarin var vertur. Har kom nógv fólk, tí har var kafé, har tey eisini seldu øl. Eisini var dansað. Har komu nógvir útlendingar serliga skipsmenn. Andreas var sonur Eiðis Poul, og hann gjørdist nærum 100 ár.

Konradsbrekka, sum nú kallast Gríms Kambansgøta, var høvuðsgøtan á okkara leiðum tá í tíðini. Tá var Dr. Jacobsensgøta ikki komin. Hon var tá bert ein smøl gøta. Í Konradsbrekku kendi eg eisini nógv fólk. Eg plagdi at vera inni á skómakaraverkstaðnum hjá abba tínum Pola. Har kom so nógv fólk inn bert fyri at práta. Poli var kendur fyri at vera so hugnaligur, og hann dugdi væl at greiða frá.

Bøgøta var eisini ein partur av barnaumhvørvinum hjá Johan

Eg kendi eisini tey hjá Agnas á Dul. Gekk í skúla saman við Bjørgu, sum giftist við enskum hermanni og flutti til Bretlands.

Hvør árstíð sítt eyðkenni

Tá kundi so ikki talast um ein deyðan miðbý, sum tað verður gjørt í dag.

Hvør árstíð hevði sítt eyðkenni. Um várið skuldu køstarnir tømast. Tá komu rossini til arbeiðis at fáa tøðini út á traðirnar. Skipini skuldu eisini riggast til, og tá var meira enn nokk at gera hjá smiðunum.

Á sumri var tað eplir og hoyggjing. Um heystið, tá ið skurðurin var, komu heili fylgi av seyði til Havnar av bygd, og tey vóru rikin oman eftir gøtunum til teir, sum skuldu slakta seyðin. Tá vóru tað serliga Lamba Jóannes og Karl hjá Vágaheina, sum tóku móti seyði.

Út eftir Bryggjubakka vóru nøkur pakkhús, her breiddu teir fisk. Vit spældu har og høvdu til fragd at renna upp og niður eftir hesum tøkum. Tað, sum nú eitur Karlsborg, var tað uttasta av hesum húsum.

Hetta var, áðrenn nakar brimgarður var komin. Her var ofta eisini brim, og tá hildu børnini tað eisini vera spennandi at spæla á sandinum. Hetta førdi eisini mangan karmin við sær, sum so mamman mátti taka upp.

Brúgvarnar

Eg minnist 12 brúgvar í Havn, har tað var ymiskt virksemi. Tann fyrsta brúgvin, sum var á vestaru síðu, var Shellbrúgvin, sum lá beint út frá Bacalao. Hetta var á Rundingini beint við Skipasmiðjuna. Hesa brúnna brúkti Christian Holm Jacobsen til oljusølu. Fyrst var oljan bert seld í tunnum, men sum frá leið fekk hann eisini oljutangar. Kendir havnarmenn, sum Johan Shell og Jóhannes í Króki, arbeiddu her. Ein kend kvinna, sum arbeiddi á skrivstovuni, var Maria Shell. Hon æt annars Lervig til eftirnavn og var ættað av Regni í Lorvík.

Müllers brúgv var, sum navnið sigur, undir Müllers pakkhúsi. Her plagdu skipini at landa saltfisk og taka útgerð, so sum segl, umborð. Síðan kom Høgakaj, sum er út frá Skeiva Pakkhúsi. Navnið hevur hon av, at hon var so høg. Skip, sum komu við koli løgdu at her, og lossaðu uppí trillubørur, sum so vórðu trillaðar inn á kolagoymsluna hjá Valdemar Lützen. Brúgvin varð tikin niður um veturin. Skipini komu nevniliga bert við koli á sumri.

Síðan er tað Lágakei, sum er við sunnara enda av gomlu fabrikkini hjá Østrøm á Skálatrøð, har tað nú er eitt kappróðrarneyst hjá Knørri. Beint við var kaiin hjá Østrøm. Her komu bátar við sild av Skálafjørðinum. Teir landaðu til Valdemar Lützen, sum hevði frystarí og ísvirki. Hann hevði ein træpir við krana. Niðan frá brúnni kundi koyrast eftir einum jarnbanaspori beinleiðis inn á fabrikkina. Tað var rættuliga framkomið.

So koma vit til Gomlubrúgv. Hon var útfrá har, sum Impo var, og Tannlæknastovan hjá Margit Svarrer nú er. Síðan var tað Vágsbotnur, sum gekk út til Uvak, har Annfinn Hansen nú hevur advokatvirki.

Rasmussarbrúgv var eitt sindur longri úti har, sum smiðjan hjá Wensil Petersen var. Longri úti var við Skinnarasker.

Tá vit koma yvirum, koma vit fyrst til Vippuna úti í Tinganesi. Tað er einki millum Sælingahelluna og Vippuna. So koma vit til Evensens brúgv. Har var fiskapakkhús. Fiskurin var førdur frá Rundingi við báti yvir til hetta pakkhúsi, eftir at hann var turkaður. Her var hann pakkaður og avskipaður. Har hevði Evensen eisini handil í Kristnastovu.

Síðan er tað Kongabrúgvin, sum hevur sítt navn frá kongavitjanina í 1874. Seinast er tað sjálv kaiin, sum kom í 1926.

Ósjónlig mørk

Hóast Havnin var lítil, hildu fólk seg á sínum »heimabeiti«. Vit komu tí ikki so nógv yvir á Eystaru Vág. Tá vóru ósjónlig mørk, og markið var Havnará. Hetta var eisini galdandi fyri teir vaksnu. Vanligt var ikki at fara um mark. Hvør helt seg á sínum øki. Menninir vestanfyri plagdu at standa undir húsunum hjá Heinesen, nú Miðlahúsið, í Vágsbotni, og eystanfyri plagdu teir at standa undir húsunum í Geil, har Tryggingarfelagið Føroyar nú er. Inni her var eisini Geilaklokkan. Her kundi fylgjast við, nær tíð var at fara til útróðrar við at lurta eftir sløgunum á klokkuni.

Millum teir menn, sum plagdu at standa har, vóru Poul á Kirkjuveg, Berint í Árnafirði, Hanus í Smiðjustovu og Hanus í Rituvík.

Hinumegin vóru tað Andreas á Kák, Agga, Kinamenninir, teir vóru Hanne, Kristian, Klæmint. Aðrir vóru Nigga hjá Fransinum og teir hjá Hósvíks Jákup, sum vóru Nigga og Dánjal.

Menninir høvdu tíðindini, sum teir prátaðu um, og ofta vóru tey broytt, sum tey fóru frá einum